

รายงานการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

Evaluation of project enhance morality student ethics Bannonsila School

Buriram Primary Education Service Area Office 1

นิสยการณ ณะคำ¹

Nisayakan Chanakha¹

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลาในครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ในการประเมินโดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการเพื่อ 1) ประเมินความเหมาะสมด้านบริบท (Context) ของโครงการ 2) ประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการ 3) ประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process) ของโครงการ 4) ประเมินผลผลิต (Product) ของโครงการ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วยครูและบุคลากร จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

ผลการประเมิน

1. ผลการประเมินความเหมาะสมด้านบริบท (Context) ของโครงการ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีความเหมาะสมอันดับสูงสุด คือ จัดสถานที่ทำกิจกรรมเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ
2. ผลการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
3. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process) ของโครงการ พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยการติดตามประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในอันดับสูงสุด และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านขึ้นการวางแผนดำเนินงานโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีความเหมาะสมอันดับสูงสุด คือ การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการส่งเสริมคุณธรรมขึ้นดำเนินงานตามแผนโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีความเหมาะสมอันดับสูงสุด คือ มีการบันทึกผลการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน ขึ้นติดตามและประเมินผลโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีความเหมาะสมอันดับสูงสุด คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลกิจกรรมแต่ละโครงการ และขึ้นการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความเหมาะสมในอันดับสูงสุด คือ มีการสรุปและรายงานผลการประเมินโครงการให้บุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และมีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง
4. ผลการประเมินผลผลิต (Product) ของโครงการ พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ ในด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

¹ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนศิลา

¹Director of Bannonsila School

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: นิสยการณ ณะคำ, Nisayakan@yahoo.co.th

รับเมื่อ 15 มิถุนายน 2566 แก้ไข 18 สิงหาคม 2566 ตอรับ 20 สิงหาคม 2566

ABSTRACT

Evaluation of project enhance morality student ethics Bannonsila School Buriram Primary Education Service Area Office 1. The CIPP Model was used in the assessment with the objectives of the project assessment to 1) assess the context of the project 2) assess the suitability of inputs (input) of the project 3) evaluate the implementation process. The project work (Process) 4) to evaluate the project productivity (Product) The target group used in the assessment consisted of 10 teachers and personnel, 9 school committees, 100 student parents network. The data were 2 questionnaires.

The results of the research were as follows

1. The results of the assessment of the appropriateness of the project (Context) found that the overall appropriateness is at a high level. The item with the highest ranking was the location of activities suitable for the project implementation.

2. The results of the assessment of the suitability of the inputs of the project found that overall, the suitability of the project was at a high level.

3. The results of the assessment of the project process (Process) found that the results of the assessment of the suitability of the overall project implementation process were appropriate at a high level. The follow-up evaluation is appropriate in the highest ranking, and when classified in terms of planning, the overall operation is appropriate at a high level. The most appropriate item was the collection of information used to promote morality. The overall plan implementation process is appropriate at a high level. The list with the highest suitability is that the results of each continuous activity are recorded up – to – date. Overall follow-up and evaluation There is a high level of suitability. The most appropriate item was the personnel involved in the follow-up and evaluation of each project activity, and the process of bringing the assessment results to improve and develop as a whole is appropriate at a high level. The items that are most suitable in the ranking are summarizing and reporting the results of the project assessment to personnel in educational institutions and related agencies, and the evaluation results are used to continuously improve the development of the project.

4. The results of the evaluation of the project's production showed that the satisfaction with the project in terms of overall productivity is at the highest level and each aspect is at the highest level in all aspects.

Keywords: Evaluation of project, enhance morality ethics

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์และเศรษฐกิจยุคใหม่ที่ประเทศต้องเผชิญในปัจจุบันทำให้ค่านิยมด้านวัตถุถูกใช้เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญของสังคมมากกว่าค่านิยมด้านความดีงาม มองข้ามความหมายของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข อีกทั้งปัญหาความยากจน ยาเสพติด การทุจริตประพตมิชอบในวงราชการ ตลอดจนปัญหาความขัดแย้งของคนในสังคมมีผลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรม ปัญหาที่ทำให้จริยธรรมเสื่อม คือ ผู้คนหันเหออกจากระบบจารีตเดิมมากขึ้น ผู้คนกระทำอาชญากรรมและเห็นแก่ตัวมากขึ้นการแก้ปัญหาด้วยวิธีรุนแรงมีแนวโน้มสูงขึ้น

ปัญหาดังกล่าวหากวิเคราะห์ให้ลึกซึ้งถึงที่มาของปัญหาพบว่าผู้ที่ก่อให้เกิดปัญหาในปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อติดตามกันเป็นลูกโซ่ ไม่ใช่ผู้ด้อยโอกาสหรือผู้ไร้การศึกษา แต่กลับเป็นผู้มีโอกาสดีทางสังคมที่ได้รับการศึกษาในระดับสูง และเป็นระดับผู้นำที่คนในสังคมต่างยกย่องนับถือ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพในการจัดการศึกษา และการพัฒนาคนของประเทศที่ยังขาดความสมดุล กล่าวคือการศึกษาได้มุ่งเน้นแต่การพัฒนาคนให้เป็นคนเก่ง แต่ยังขาดการเอาใจใส่และการพัฒนาคนให้เป็นคนดีอย่างจริงจัง จึงทำให้ประเทศต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ทำให้การพัฒนาประเทศชาติต้องหยุดชะงัก และเป็นอุปสรรคอย่างมากในการที่จะก้าวไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (พระธรรมปิฎก, 2543, หน้า 6) ตั้งคำปรารภของอดีตนายกรัฐมนตรีนายอานันท์ ปันยารชุน ได้กล่าวไว้ในหนังสือภาวะวิกฤตชีวิตเด็กไทย ความตอนหนึ่งว่า “ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการพัฒนาประเทศนี้ เราไม่เพียงต้องการกำลังคนที่แข็งแรงสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจเท่านั้น แต่เราต้องการกำลังคนที่ประกอบด้วยคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกที่ดีต่อสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อตนเองและสังคม” (คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก, 2535, หน้า 3 – 4)

ดังนั้นการพัฒนาประเทศจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนพร้อมไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรู้อย่างเท่าทัน ให้ความสำคัญทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะพร้อมทั้งสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549, หน้า 1 – 3) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทยมีทักษะการคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1 – 9)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุถึงความมุ่งหมายและหลักการไว้ในหมวด 1 มาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 ระบุถึงกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, หน้า 1 – 24) สำหรับแนวทางการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมวด 2 มาตรา 23 ว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นการให้ความรู้คุณธรรม จัดกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา และมาตรา 24 ระบุว่ากาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตลอดจนมีการประสานร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

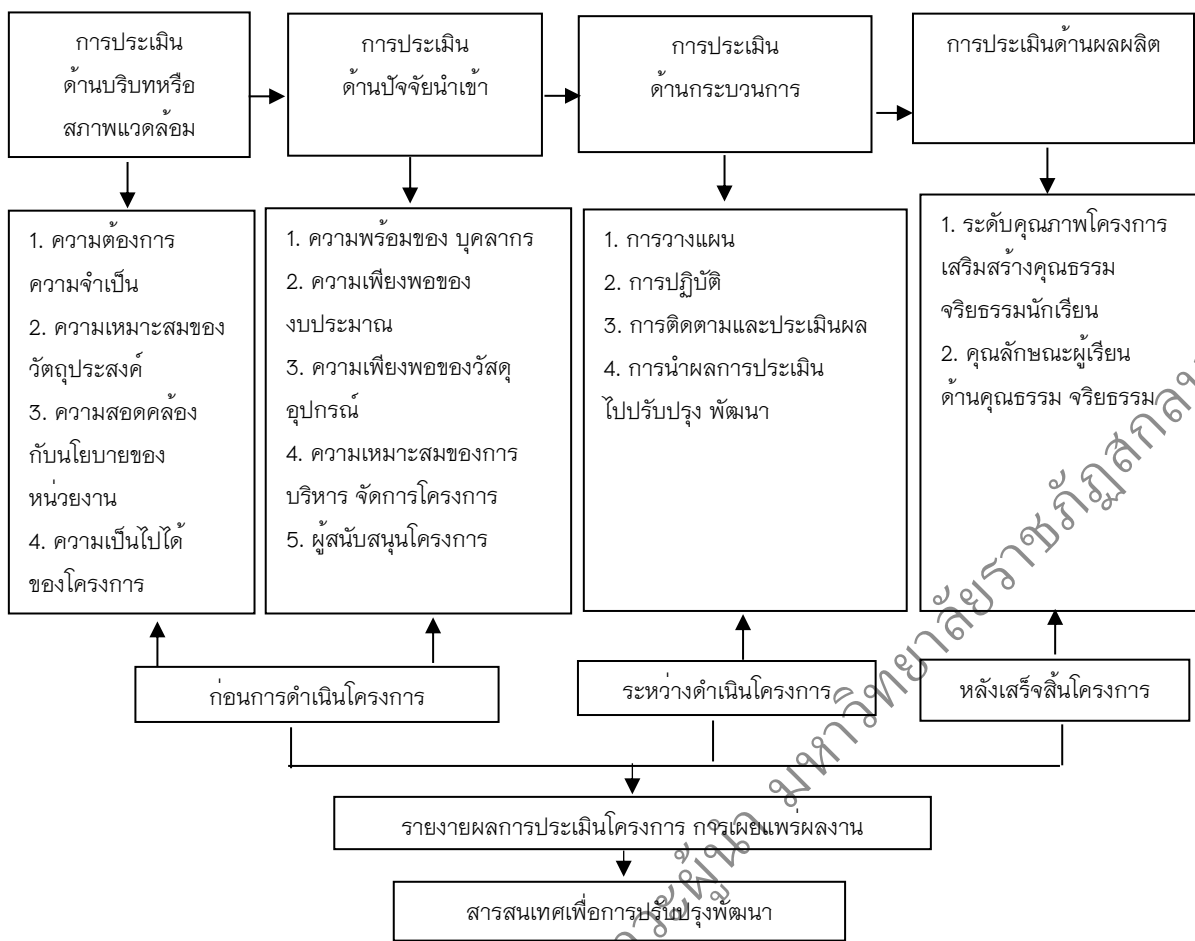
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548, หน้า 1 - 9) ได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง โดยกำหนดมาตรฐานไว้ 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษาและมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งความรู้ ซึ่งในมาตรฐานที่ 1 ได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น “คนดี คนเก่ง และมีความสุข” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคอนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพตรงตามความต้องการ ทั้งด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึก ที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

จากที่กล่าวมาบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาคือการจัดการศึกษาตามกรอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยมีเป้าหมายปลายทางอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โรงเรียนบ้านโนนศิลาตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลสูงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คนรวมผู้บริหาร โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนไว้ว่า “โรงเรียนบ้านโนนศิลา จัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ควบคู่คุณธรรม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เคียงคู่ชุมชน มุ่งสู่มาตรฐานสากลและมาตรฐานชาติ” โดยมีพันธกิจการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแนวทางการปฏิรูปในทศวรรษที่สอง จัดแหล่งเรียนรู้ด้วยการบริหารจัดการแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้วยการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและวินัยนักเรียน บูรณาการการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและองค์กรอื่น ๆ (โรงเรียนบ้านโนนศิลา, 2562, หน้า 9)

จากแนวคิด วิสัยทัศน์และพันธกิจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้ประเมินจึงมีความสนใจและได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและปลูกฝังการมีคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยการจัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ขึ้นและกำหนดเป็นโครงการไว้ในแผนปฏิบัติการ ประจำปีของโรงเรียน และในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 - 2565 ซึ่งการดำเนินงานโครงการดังกล่าวได้สำเร็จลุล่วงแล้ว ผู้ประเมินในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาจึงทำการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา เพื่อนำผลการดำเนินโครงการไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีความสมบูรณ์ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การประเมินโครงการในครั้งนี้ ได้ศึกษาแนวคิดการประเมินโครงการโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินของสตัด์เฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) เป็นกรอบแนวคิด ในการประเมิน คือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) เป็นกรอบแนวคิดในการประเมิน โดยมีรายละเอียด ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวความคิดการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน
โรงเรียนบ้านโนนศิลาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ขอบเขตการประเมิน

การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนศิลา ปีการศึกษา 2562 ได้กำหนดขอบเขตการประเมิน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนศิลา ปีการศึกษา 2562 ใช้รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) เป็นกรอบแนวคิดการประเมิน 4 ด้าน คือ 1) การประเมินด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) 3) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และ 4) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การประเมินโครงการครั้งนี้ผู้ประเมินใช้ทุกหน่วยประชากรเป็นกลุ่มเป้าหมายการให้ข้อมูลในการประเมินโครงการตามบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูและบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนศิลา ปีการศึกษา 2562 รายละเอียด ดังนี้

- 2.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คน
- 2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน
- 2.3 เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 100 คน

2.4 นักเรียน จำนวน 100 คน

3. ระยะเวลาของการดำเนินโครงการ และการประเมินโครงการ ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2562 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2563 เพื่อให้การประเมินโครงการครอบคลุมทุกประเด็นและมีปฏิทินปฏิบัติที่ชัดเจนสามารถนำผลการประเมิน ไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้รายงานจึงกำหนดระยะเวลาการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนศิลา แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนดำเนินการโครงการ ได้ดำเนินการประเมิน 2 ด้าน

1.1 ประเมินด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อมของโครงการเป็นการประเมินเพื่อพิจารณา ความต้องการจำเป็น ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน และความเป็นไปได้ของโครงการ

1.2 ประเมินด้านปัจจัยนำเข้า เพื่อพิจารณาความพร้อมของบุคลากร ความเพียงพอ ของงบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ ความเหมาะสมของการบริหารจัดการ และผู้สนับสนุนโครงการ

ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินการ ประเมินด้านกระบวนการ เพื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินการ การติดตามประเมินผล และการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา

ระยะที่ 3 หลังสิ้นสุดโครงการประเมินผลการดำเนินงานด้านผลผลิตของโครงการเกี่ยวกับความสำเร็จของการดำเนินงาน โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนศิลา ได้แก่ ระดับคุณภาพโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน และคุณลักษณะผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม

วิธีการดำเนินการวิจัยโครงการ

การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา ปีการศึกษา 2562 ใช้รูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebean's CIPR Model) เป็นกรอบแนวคิดในการประเมินโดยประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และด้านผลผลิต (Product Evaluation) โดยแบ่งการประเมิน ออกเป็น 4 ส่วน ตามลำดับของการพัฒนาตามโครงการ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนดำเนินการโครงการ ได้ดำเนินการประเมิน 2 ด้าน ระหว่างวันที่ 18 – 20 พฤษภาคม 2560 ได้แก่

1. ประเมินด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อมของโครงการเป็นการประเมินเพื่อพิจารณา ความต้องการจำเป็น ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน และความเป็นไปได้ของโครงการ

2. ประเมินด้านปัจจัยนำเข้า เพื่อพิจารณาความพร้อมของบุคลากร ความเพียงพอ ของงบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ ความเหมาะสมของการบริหารจัดการ และผู้สนับสนุนโครงการ

ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินการ ประเมินด้านกระบวนการ ประเมินระหว่าง วันที่ 10 – 30 สิงหาคม 2562 เพื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการ การติดตามประเมินผล และการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา

ระยะที่ 3 หลังสิ้นสุดโครงการประเมินผลการดำเนินงานด้านผลผลิตของโครงการเกี่ยวกับความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนศิลา ปีการศึกษา 2562 ประเมินระหว่าง วันที่ 16 – 31 มีนาคม 2563 ได้แก่ ระดับคุณภาพโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน และ คุณลักษณะผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คน
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน
3. เครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 100 คน
4. นักเรียน จำนวน 100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่
 - 1.1 แบบประเมินด้านบริบทของโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา
 - 1.2 แบบประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา
 - 1.3 แบบประเมินด้านกระบวนการโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา
 - 1.4 แบบประเมินความพึงพอใจ

สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สพป.บุรีรัมย์ เขต 1 โดยการประเมินของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านบริบทของโครงการ
ด้านบริบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ จัดสถานที่ทำกิจกรรมเหมาะสมกับการดำเนินโครงการรองลงมาได้แก่จัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินโครงการ
2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ
ด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนโครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารองลงมา ได้แก่ ความพร้อมในด้านงบประมาณสนับสนุนโครงการ
3. ด้านกระบวนการของโครงการ
ด้านกระบวนการ โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนศิลา สพป.บุรีรัมย์ เขต 1 ผู้ประเมินได้ประเมินด้านกระบวนการของโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ ด้านการติดตามและประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง/พัฒนา พบว่า ทุกกิจกรรมตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนศิลา สพป.บุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินการตามกระบวนการอยู่ในระดับมาก
4. ด้านผลผลิตของโครงการ
ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลผลิตของโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สพป.บุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการประเมินไปใช้ มีดังนี้

จากการศึกษา พบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนศิลา สพป. บุรีรัมย์ เขต 1 ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เหมาะสม ดังนั้น ครูผู้สอนควรออกแบบการเรียนการสอนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมการเรียนรู้อย่างบูรณาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สำหรับนักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติตามสภาพจริงรวมถึงปลูกฝังนิสัยการใช้คุณธรรมในการดำเนินชีวิตและการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับหัวข้อการประเมินครั้งต่อไป

ควรศึกษาการบริหารจัดการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน และการใช้แหล่งเรียนรู้แต่ละประเภทในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณธรรมจริยธรรมอย่างยั่งยืนโดยทำเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: อุษาการพิมพ์.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก. (2535). *ภาวะวิกฤตชีวิตเด็กไทย: ปัญหาที่ยังไม่สายเกินไป*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก. (2543). *หลักธรรมสู่ชีวิตที่สุขสงบ*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- โรงเรียนบ้านโนนศิลา. (2562). *รายงานการประเมินตนเอง (Self – Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2562*. บุรีรัมย์: โรงเรียนบ้านโนนศิลา.
- สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 50 – 54*. กรุงเทพฯ: วิ.เจแปนดิ้ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559)*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: บริษัทงานกราฟฟิค.